

# HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za po godine K 6. — Za Šibenik na godinu domaćenju u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12. — Svišće poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i putno u Šibeniku.

Izlazi sredom i subotom

## Glasilo c. k. pokrajinske vlade našem narodu.

Dodatak službenom glasilu c. k. vlade od 15. ov. mј. „Smotra Dalmatinska“ imala je 5 dana da razmislja o izkazima protiv barunu Raucha u Kninu, a pet dana mogzgana dosta je valjda i za službene ljudje na c. k. namjestništvo, da nadju najprikladniji način i najprikladnije izrave za našu javnost. I u istinu tako je čitao poruku c. k. namjestništva našem narodu u ovoj pokrajini, vidi kako i koliko c. k. namjestništvo naš narod stuje i ceni. Ljepše, mirnije, trizejne, promišljene, ozbiljnije, stvarne poruke nije tako nači. U toj poruci vidi se sve.

Najprije se glasilo c. k. namjestništva izričava, da je na 11. ov. mј. po podnjištu suhu viesl o dogodjaju, koji su se zabili na 10. ov. mј. u 11 sati prije podne. Glasilo c. k. namjestništva u više od 24 sata nije moglo doneti nego suhu viesl!

A onda isto to glasilo, nakon pet dana pise, kako je stvar tekla po njegovim „obaviestima“.

„Netom je pak obaznau, da je Ban hrvatski stigao... prirediš Banu demonstraciju... učinše da Ban izdaje na polje. Kako se Ban pojavi na putu, dočeka ga svjetina povictma, grdnjama, porugijivim riečim; tu je bilo i zvijždani u zvonjama klepaka i udaranja u svakojakne metalne predmete. Demonstranti bijahu obkolili Banu... a neki i pljujuće na nj.

Občinski redari ponosu se sasvim pasivno, žuguarima bijaše uspjelo potisnuti svjetinu nešto dalje od Bana. Ova dvojica jedva moguće braniti Bana. Međutim Ban... na što Ban izvadi revolver...“

Ovako glasilo c. k. namjestništva pravom plastičnom vrhnuču opisiva kninskog demonstracijskog protiv baruna Raucha; ali ono ne spominje Raucha, nego Bana. Ban je bio izgrđen, Ban izviđan, Ban poplijuvan, Ban napadnut.

Ali u tomu se hotimice vara glasilo c. k. namjestništva. Sve novine Dalmacija su donile, da je bio izgrđen, izviđan, predmetom izkaza ekspONENT magjarske vlade u Hrvatskoj barun Rauch, a ne hrvatski Ban. Sve novine su donile, da se tome slugi magjarskom a ne Banu demonstriralo; za što dake glasilo c. k. namjestništva spominje samo Ban hrvatskoga? Ili zar ne vidi, da tako mislićira, zavarava?

„Radi se o divljem izlivu političke nesnošljivosti, o sramotnom gaženju gostoprinstva“ kljče c. k. glasilo namjestništva, ali ono se varia i ono bez razloga vredja. Neima tu poslužiće nesnošljivost, nego jednostavna nauka, da naš narod ne tripi tudjinsko oruđe nad sobom; nema tu sramotno gaženje gostoprinstva, jer je Knin u Hrvatskoj, jer je cesta Dalmacija u Hrvatskoj, jer smo mi u Dalmaciji Hrvati, jer smo mi sa onim u Banovini jedno i jedno hoćemo da budemo. Nijedan Hrvat nije gost u našim krajevima, nego je u svojoj kući, na svojoj zemlji, pa ni baš Rauch nije u našim krajevima bio gost, nego je žaliboz Hrvat između Hrvata, koji su bili njemu vajnoni plemići, barunu pokazati, da je zastupio prezir naroda, kad hoće da nad narodom bude sluga i oruđje magjarskog tiranstva.

Glasilo c. k. namjestništva puno bi bolje dake učinilo, da nije nazvalo naše gostoprinstvo sramotnim, jer ono je kod nas „bar do sada bilo svestno“, ono je često bilo izraženo i zvonenjem zvona, pucanjem prangija, klicanjem, slavljenicima, vijanjem barjak.

Nazivati ovo naše, često posve naivno, gostoprinstvo sramotnim, nije smjelo barem glasilo c. k. namjestništva, jer moglo bi se dogoditi, da narod posluša savjete, koje mu sa današnjem c. k. namjestništva dolaze, pa bi pučanstvo Dalmaciju moglo postati i ne naivno, moglo bi se više ne sramotiti sramotnim gostoprinstvom.

U istinu veoma je pogibeljno izrugavati se jednodušnoj volji naše zemlje, pa za to glasilo

ni je istina, da je „Marin Šutio i krio taj dolazak“; niti da je „htio služiti i cogenito Rauchu“.

ni je istina „zbila mora da je zlo sa imovinom tog društva, kad se njegov predsjednik bali za takvu podrpu vlade barunu Raucha: mri „mora da je zlo, kad radi te podpore predsjednik krije može...“ i da togo gosta čeka, prati i u družtu uvadja“;

ni je istina, „da je fra Luigi Marušić u čast predsjedniku — proglašio doživotnom i sa neograničenom vlasti za sebe“.

U Kninu, dne 18. srpnja 1908.

Fra Luigi Marušić.

Ovaj izpravak gosp. fra Luigija Marušića stigao nam je u zadnji čas. Objelodanjujemo ga odmah, a kašnje ćemo se na isti osvrnuti. (Op. Ured).

## Ban Jelačić u Šibeniku god. 1851.

Donošimo po talijanskom izvorniku opis slavlja, kojim je ban Jelačić dne 5. rujna 1851. dočekan u Šibeniku, a koji je u obliku dopisa bio onda objelodanjen u „Obj. Dalm.“:

Šibenik, 5. rujna 1851.

„Odbilo 9 sati u jutro i tunjava topova sa tvrdjave sv. Nikole navještaše, da se priveliže Njegova Preuzvišenost gosp. civilni i vojnički Namjestnik Dalmacije, Ban Hrvatske i Slavonije c. k. topnički general barun Jelačić.

Kad se parobrod ukazao iz kanala, topovi s tvrdjave sv. Ani, slavlje zvona, ugodna svirka gradjanske glazbe izvanrednim veseljem dočizivu obali množstvo naroda. Bio je to parobrod „Achille“ vas okićen svečano zastavama, te su još drugi brodovi u luci vijali zastavu. U taj čas odstisno se ob obale čamci c. k. Utvrde, vozeći prvog okružnog komesara Franul pl. Weissenthurna i glačnik obdanika, koji krenuće u susret Njegovoj Preuzvišenosti.

Sašavši Nj. Preuz. sa svitom, izkrcu se u zagradi Zdravstvenog Ureda, gdje ga dočekao: Presveti i Prepoštovani Pragosp. biskup Brčić, preturski pristav g. Cindro u zamjeni radi nerazpoloženja gosp. Pretura, Prepoštovani Kapitol, Starješine miroški redova, c. k. gradsko-vojni zapovjednik g. barun-Elsnit, cielo-časnicište Presidija, sv. činovnici i zborovi raznih uprava. Pri ulazu u grad i blizu slavoluka naročito padignutičekala ga občinska uprava, na čelu joj načelnik Niko Koštan, upravivši Nj. P. u hrvatskom jeziku govor, koji je radi naravnosti osjećaju blagohoton bio primljen.

Kroz stisku navrjelog puka Nj. Preuzvišenost sa svitom, praćen g. okružnim komesarom Franulom i načelnikom, te svim drugim činovnicima, pregledava duž obale jednu satiju pukovnije Sigismunda i rado prolazi kroz redove naših krajišnika, koji obučeni u najkrasnijim odjelima uz svirku seoskih glazbalu ne prestaju ponavljati gromovite „Živio!“ Nakon svršene vojnike smotre posjeti Katedralu, te poklonivši se Kralju Kraljeva i prihvativši učitvi poziv biskupa Brčića krenuo u njegovu polaču, gdje mu gosp. komesar Franul predstavi jednog po jednog sve prisutne javne službenike. Sa svima ljubozno se zadrži, izkazujući najveću ljubav i izrazujući žalost, što nije mogao još prije doletiti u krilo svojih Dalmatinaca. — Zatim prodje poglavite ulice grada i na svakom koraku opaža samo znakove radoši, ovđe dučane narešene Njegovom slikom, onđe prozore pokrivene raznobojnim likovim i historijskim sagovinama, a svukud pak tisku naroda, koji je žudio rajiti oči gledajući u najsjajniju zvezdu, kojom se može ponositi Slavenski rod. Pohodi po tome razne kásarne, javne ustanove, pravoslavnu crkvu, u kojoj ga dočeka na vratima pošt. administrator, te Občinu. Krenu onda u Djeliste, u kasarnu c. k. oružništva, te u gradsku bolnicu. Poslije, tega prošavši još jednom kroz grad, uveče praćen od c. k. komesara, načelnika i drugih činovnika, podje da pohodi zgradu određenu za novu Prefekturu, pak Prelurski Ured, i odmah zatim ured financijski.

Po prilici u dva sata izvanrednom bržom pregleda i opazi sve, a onda ođe po drugi put na poklon Pragospodinu Brčiću.

Sašavši zatim u čamac, praćen različitim brodicama, te od g. komesara Franula, načelnika, preturskog Pristava i drugih c. k. časnika, kroz polikle naroda: „Živio“, tunjava topova, slavlje zvona, svirku gradske glazbe, i „Hura“ mornara bojnog parobroda „Achilla“, ukrepa se na parobrod „Vulkan“, koji prispje malo prije u Boke Kotorske da primi Nj. Preuz. sa pravoga, koji se vraća u Trst i izčeće pred očima množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet još jednom onog Čovjeka, koji mu je toliko veselje donio. Takav bijaše zbijala dojam, što ga Ban Jelačić učini na svadje sreće.

Onaj njegov pogled još sjajne se bljeskom pobjede, ona otvorenost občenja, ona blagost srca, ona ljubežljivosti duše, kojom htjede da nas utješi i razveseli u našim nadama i da odvrti izkazima ljubavi, ostati će za uvek učlesane u srcima našim, nit će vrije, koje malo briše učenje množtva, koje je još ostajalo gusto na obali, ne znajući kako odaleći se i nadajući se možda vidjet

bi mogla, skršiti. Njemstvo danas grozničavo djeluje na velikom području: u Njemačkoj, Austro-Ugarskoj, evropskoj i azijskoj Turkoj, da ne spomenemo njemačke kolonije. Na tom području Njemstvo napreduje svedjer kulturno i gospodarstveno.

Da Engležka postigne podpuno svoju svrhu, treba joj najprije da oduzme Balkan, a u prvom redu Turšku njemačkom uplivu, da Njemačkoj zatvori za vazduh vrata Balkana. To se ne će postići nego ako se prebac sultana u Aziju, te se evropska Turska podiže među balkanske narode. Tako veliko djelo ne može se izvesti već uporabom jakе sile. I Edvard nastoji, da taku silu stvari. Sprisajte se je sa svim vlastelinstvima, još mu samo ostaje da predobje. Austro-Ugarsku za svoj plan, i Njemačku je podpuno osamljena, te se ne će moći protiviti izvršenju onoga, što ostale vlasti budu naše da odrede. Koncentracija sile, kakvu kralj Edvard hoće da stvari, ne može da služi nego da ostvaranje jednog velikog, sudbonosnog podhvata.

Sada sva Evropa upire oči u Austro-Ugarsku, hoće li se odlučiti, da stupi u kolu sa Englezkom i drugim vlastelinstvima, koje su s njom sporazumile, ili će se držati Njemačke. Ovo zadnje moglo bi biti fatalno po cijelu Evropu, koja bi odjednom mogla osvanuti u krvavom plamenu.

Svet očekuje velikom napetosti daljnji razvoj započete prezenmanje političke akcije. Svaka nagadjanja o nje uspjehu i posljedicama bila bi sasvim preuranjena. Prilike su na Balkanu težke i nedostojne, to svak osjeća. Bog do, da balkanskim narodima osvanu bojni dani!

## Slavensko vjeće u Pragu.

Slavensko vjeće u Pragu započelo je u nedjelju 12. o. m. Na vjeću imava dvadeset Rusa, petnaest Poljaka, isto toliko Čeha, tri Bugarina, pet Srba iz Srbije, jedan iz dalmatinske Hrvatske, četiri Slovenca i tri Hrvata. Od Hrvata je na vjeću član koalicije petrinjski zastupnik Ljuba Baćić-Gajski, iz dalmatinske Hrvatske zastupnik Ante Tresić-Pavčić, napolk presejnik HPSS Stjepan Radić.

Iz Rije su došli sve sami taksi političari, koji više zastupaju svoju osobu, nego li kakvu stranku, a ima među njima i takovih, koji nisu pače prijatelji Poljaka. Srećom su tu i takvi dobri Slaveni i poštjenjaci, kao što je zastupnik Maklakov, general Volodimirov i vrli pisač Svetjatovski. Ova trojica već su vrlo mnogo učinila za to, da Rusija najprije prema Poljacima pokaže svoje iskreno i pravo slavensko bratstvo.

Uime Poljaka na vjeću su osim dvojice, sve sami takvi zastupnici i političari, koji su na svaki način za sporazumak s Rusijom. Poljska seljačka stranka nije zastupana. Već je bila imenovana jednoga svoga izaslanika, ali u zadnji čas nekakva je spletka stvo pokarvala.

Češke su stranke zastupane sve osim na prednjaka prof. Masaryka, a zastupane su go-to, bez iznimke s najboljim svojim ljudima.

Galički Rušnjaci, koji se sami zovu ukrajinci, nisu na vjeću poslali nikoga i to jedino za to, što im Rusi iz Rusije ne će priznati da su posebni narod.

Od braće Slovaca nisu došli izaslanici njihove katoličko-narodne stranke i to za to,

jer je celi stvar vodio veliki naprednjak ljubljanski načelnik i zastupnik Hribar.

Ovo dakle vjeće nije podpuno, a sad se vidi, da nije s te strane ni dobro pripravljeno. Sva je sreća, da ima tu došta takvih ljudi, koji znaju ili barem dobro razumiju sve slavenske jezike, i koji su se za celi ovu stvar dobro pripravili. Tako je stalno, da će ovaj slavenski tjedan u Zlatnomu Pragu biti veliki korak napred u velikom djelu za slavensku slavu.

## Glad na vratima.

### III. Državni proračun.

Ovogodišnji državni proračun za Dalmaciju jest doduše nešto bolje, nego li su oni prošlih godina, ali ipak moramo opaziti, da nije ništa izdalek onakav, kakav bi prama našim potrebljima i ekonomskim prilikama morao da bude.

U državnom proračunu najbolje su zastupane gradje obale. Ako uzmemo, da osobito po manjinu mjestima, seljani moraju doprinjati za gradnju njihova, svoj dij, tad moramo reći, da se ovim radjama pak ne će pomoći, već sam zakupnik na narodnoj koži. Doduše nalaze se u proračunu i neke svote za gradje četrinju, ali moramo napomenuti da i za njihovu gradnju mora narod doprinjeti svoj dij. Kad ovako stvari stope, tad je jasno, da državni proračun za ovu godinu ne će spasiti naše pučanstvo u obče, a ono u zagorju napose, od gladi preko nastajne zime.

Trst će progutati za uređenje obale K 5.333.450, a ubogoj Dalmaciji u ovu svrhu dozvoljeno je samih K 800.000 K i to u više godina.

Valjda ne bi intal ni ovo 800.000 K da nije Trsta, koji puti 5.333.450 K.

### Dužnosti centralne vlade.

Kad vlada nije u proračunu stavila nikakve svote, kojom bi mogle priteći u pomoći narodu u ovoj gladnoj godini, to je ipak ujedno dužnost, da drugim načinom narodu pomoći. U prvom redu, vlada bi morala sniziti cenu na prevozu hrane, bilo po željeznicama, bilo parobrodima, a što je glavno, hrani bi morali pušti prostor od poreza. Ako ne bi mogla ove polatkice udeliti uobče, tad svakako mora za sreće vrsti gospodarskih udruženja, a naoseb pako seoskim blagajnama i potrošnim zadrgadunama, koje bi morala nastojati podići što moguće više po zagorskim predjelima pokrajine.

Sad je uprav hora, sad je najgodniji čas, da vlada pokaze djejstvo ono, što njezini državnici govore riečima. Narodu, komu pripeti glad, nječi ne pomazu, nječi se hoće hlijeba, a hlijeba će dobiti onda, ako vladini ljudi i to oni na centralnoj vlasti medene rieči upotrebe u realan rad u Dalmaciji.

Kojom bi granom narodne privrede vlada imala početi, da narodu podigne i narodu pomogne, ne će se vele za to razbijati glave, jer sve naše poljoprivredne grane su u nazadku tako, da sve traže obilne i brze pomoći. Da je kod nas, ma samo jedna dva, izmedju toliko poljoprivrednih grana, koje se goje u našoj domovini, pak i one, koje bi se gojiti mogle, na stepenu ne samo svog savršenstva, nego na zdravu temelju, da se toga savršenstva dovinu, ne bi bilo od potrebe, da mi pi-

misao na priklon tomu, čemu bi se rado ne-pozivovo pomici.... U burkavici nestasnog osjećaja srca i titrave riječi razuma, Božina se duša kolabala da povadi iz sebe misao, što bi ju makla k neopozivoj odluci na čin, kojemu boja preči...

Boža se podavala ponuklom nutarnjem priječeru, u kojem se borila sama sobom...

X.

O velikoj Gospojini u varoši bio sajam. Na dernek nagmurno petropoljac sa poobrađenom marvom.

Na pazaru zagorčad vrvila u brusnatom odjelu crvenim miravijjakom.

O litiji došla je Boža Pavlovićeva.

U popodne Boža se uzhodala s Marom Vujčićevom, rukovala se ženskom čeljadi, zalazila u dučan, u tobarevu šatu i kupovala sitnu šuskariju.

Kod kola sastala se s Tokićevim Dakom.

Dako se nagizdao svilenim šeputom, preko vrata prebač šarenim rubac, na kapu zabio strčak smilja i strugao novom čizmicom.

Kad je Dako zagledao Božu, poskoči sa zemlje, udari peticom i pozdravi:

— Dobar dan, komšijo!  
— Bog do, Dako!  
— Esi se naskakala?  
— Esam, Dako, koi ti.  
— Aja, volio bi s tobom igrati.

šem danas ove redke. Izdala jedna grana, potmogla druga i tako bi se ekonomno stanje paraliziralo. Nu na žalost mi nemamo nijedne poljoprivredne grane na putu k cilju svog sa-vršenstva i s toga nam je ovako.

Ne čemo li da nas glad svake godine bude, a hoćemo li da nam godinice bude bolje, moramo svi skupa složno tražiti od centralne vlade, da prestane njezino mačulinsko postupanje naprama našem narodu i podsjetiti je velikim riječi: „Pravica je temelj državama“. Velimo pravica, jer ona zahtjeva, da centralna vlada u Beču prisloči u pomoći narodu, na koji kojega je ujimali 70 milijuna kruna u sa-mih 12 godina dana, a njega osirotila za 156 milijuna kruna, kako je to više puta izneseno putem javne štampe i preko naših zastupnika u Bečkom parlamentu, u kojem na žalost sjede ljudi, koji nisu nikada imali ni zere ljubavi ovu zemlju.

### Dužnosti pokrajinske vlade.

Pokrajinska naša vlada ili bolje, neki ljudi na njoj, koji su poslati u Dalmaciju uprav da proučavaju njene poljoprivredne grane i kako bi se podignuću ovih moglo pomoći narodu, mjesto da se obilno bave svojim poslom, mnogi od njih radje se dadoše u proučavanje naših političkih težnja, da sebi tako steku simpatije kod ljudi na centralnoj vladi. Ovi ljudi u ime svog velikog rada za dobro pučanstva ove zemlje, bivaju proučavani, bivaju odlikovani, a kakav je taj njihov rad za dobro naroda ove zemlje, na kojemu rade ima već kakovih 20 godina, svjedoči postepeni naš ekonomski nazadak, pak i glad, koji nam je na pragu.

Promotrimo li sve naše poljoprivredne grane način ćemo, da nijedna nije ni za korak napredovala, većinom sve je ostalo na starom, a ako se gdje pojavljuje koji svjetli tračat, to je časovita magla, koja pri pojavi posvemačno zapuštenost izčezava.

Dužnost naše pokrajinske vlade mora u napred biti ta, da strogo kontrolira rad ljudi, kojima je povjerena sudjelna našoj poljoprivrednoj podnignuća, kao što da sama rukovodi izvještaje centralnoj vladi, nastojeci, da što moguće skratiti i umanjiti putne troškove i uzlazudni komisije, koje su više puta ubitacne i za samu stvar, a stvaraju, prezir i nepovjerenje ne samo kod naroda, nego i kod samih činovnika, koji kao ljudi, a k tome osvetljivi svale svu krivicu na narod, koji nosi na sebi najmanji ili nikakav dio odgovornosti. Valjda sva je krivica njegova u tome, što stoji pod težkom sudbinom zapuštenosti, biedo i nevolje i pod njom drhce.

Ali se nadamo, da će naša pokrajinska vlada tačno dati izpitati preko svojih poglavarstva i oružničkih postaja stanje naših usjeva i u uzrok gladi koja nam pripeti i da će tražiti brzih novčanih pomoći, kako bi u onim mjestima u kojima zavljada obča bjeđa, obča gladi, podpomogla narod dajući mu bezplatno ne novca, već hrane. Kad ovo bude, a na što će se morati neizbjježivo doći, prepričamo, da se hrana dieli po pravom stanju stvari, a ne po preporukama i častima. Kako će to uspješno i pravedno izvesti, reći ćemo našu drugom prigodom.

### Sad jednu kao završnu samim sebi.

Dvadeset su i dve godine, da je stvoreni zakon o kotarskim gospodarskim zadrgadunama.

— Svejedno si igrao.

— Ej, nisan nikog darovaо.

— Pa zašto nisi, Dako?

— Gie, jabuka je tvoja.

Dako pruži Boži crvenu jabuku.

— E.. li da je tvoja, Boža?

— Moja, ako je s dobra srca.

— Dobrota se milostom kaže.

— Vala, Dako!

— Nemaš na čemu, Boža.

I Dako se okrene na nozi i prošapće Boži suslijedne riječi.

Boža se crvenjela kô proljetna jagoda, a Dako se zaližao njezinim smješkom, pod kojim mu od razmilti držala donja usna...

Pod večer, kad je sunce zalazio za Moseć i Petropolje obavljalo zadnjim rumenilom, Boža se zaputila kući s Dakom Tokićevim.

Kad su podmalki kopad putu, Dako ulovi Božinu ruku i trzne se od toplog dodira... On je bio dizan prigrevicem krvi, pod kojom se mamio bezvjesni osjećaji, što mu zakida riječ u gru. Dako se zamašao omamljivom topilom. Što strujala iz Božina tijela. I Dako je oštro strugao čizmom, dizao s puta pršinu i gorivo nesuvise riječi.

Putevi siveli sutorom, polja se hvatao mrak i lizao po potoku, po vrbiju, po rakiti... Ćikota je lijeno gmlila, prskajući sudarenim valom. Preko polja zavijao duduk. U travi cvrčao

Mi u ove 22 godine nesmo bili kadri da osnovimo u našoj pokrajini zadruge, bar u svakom kotaru, a kojima je svrha plemićita i obična, kao što je zastupati i promicati interese cijelog kotara i kao organ pripoznat od države iznositi samosvojne predluge, koji bi smjerale na naše ekonomno podignuće. Kad bi mi u svih naših 14 kotara imali 14 kotarskih gospodarskih zadruga osnovanih natrag od 22 godine, bi li mi bilo ovako? Bi li mi strepli pod težinom pomisli, da nas glad ne zakvači za vrat? Doista ne.

Nu ova patnje što smo prošli, ova nevolje koje smo pretrpjeli, neki nam budu druba pouka za budućnost. Želimo li da nam bude bolje, nastojimo da u svakom kotaru osnujemo kotarski gospodarsku zadrugu, da tako podigemo pokrajinsko poljodjelsko vjeće i otmemo u ruku današnje bezposlice i pogubnog vrlutanja, a svedemo na pravu put realna rada i naših narodnih potreba. Radeći ovako, pomoći ćemo samim sebi, jer ćemo sami tražiti; a što dobijemo sami ulagati u one gospodarske grane koje su najvažnije i koje traže brze pomoći u našoj zemlji. Dok god budemo čekali, da nam sve i u svemu drugi pomognu i dok god budemo pitali u drugoga, da nam kaže, koje su naše najpreće potrebe biti da nam uvek našapak; moći ćemo se tužiti, ali nas tužbe ne će nasiti, jer su tužbe samo riječi, dok bidea uvek ostaje. Rekosmo svoju.

## Političke vesti.

**Saziv delegacija.** Kako se glasa, delegacija biti će sazvane na 25. rujna i to ovoga puta u Peštu.

**Jezinski spor u Českoj.** Po njemačkim i poljnjemačkim gradovima Česke redaju se prosvidne skupštine proti uporabi českoj jeziku u državnim uredima. Opoza se ipak, da pri svim tim skupštinama neina nikakvog oduševljenja; sve teče onako kaš na stilu, rezolucije su prilično hladne. To se ima pripisati onom umatrnutjem uvjerenju istih Niemaca, da su njihovi zahtjevi neopravdani, pretjerani i da se Česi bore za pravednu stvar. Otkud će i Niemci, ma koliko bio Sovinist, pismoci snage i oduševljenje, kad hoće da zaniede Česima jedno od najsvjetljih prava naroda, uporabu svog jezika?

**Izborna reforma za dalmatinski sabor.** Predlog, koji je dalmatinski sabor u svome zadnjem zasjedanju prihvatio sa velikom većinom glasova, a prema kome bi se sadanjem izborni sistem imao da zamjeni sa jednakim i običnim pravom glasovanja, nije poluoči vladina odobrenja. Prema tome će se saborški izbori, što se imaju da obave u došastom studenom? obaviti prema starom izbornom zakonu. Vlada će za tim novome saboru prikazati jedan zakonski načrt, koji će predložiti uvezene pet kurije i druge nekoje odredbe, kojima bi se imalo da proširi izborni prav.

**Potpaci proti savezu s Njemačkom.** U poljačkom klubu, za pregovora radi izbora odaslanika u delegacije, predložio je Stojalowski, da poljački odaslanici zahtijevaju, a to obzirom na najnoviji politički kurs u Prusiji, da se razvrgne savez sa Njemačkom. Kozłowski je izrazio mnenje, da bi Austrija od Englezke imala više koristi nego li eventualne štete, ako se rieši odvisnosti od Njemačke.

popac. Dako pritezao Božu čvrše... Kad dođe na seosku rasputnicu, Dako progovori:

— Boža?  
— Aj?  
— 'Oče, zlato, da te pratim do kuće?  
— Slobodno, Dako, kad ti je s voljom.  
— Kako ne bi, kad mi je milo bilo s tobom.  
— Nije bome ni meni krivo.  
— Valaj zašto bi i bilo, kad se volimo.  
I Dako se nakrene i cijelom dohvatni Božinu usnu.  
— Juh!... Boža, slatka diko moja...  
Boža se isopriječe:  
— Aj, Dako, ne luduj!  
— Moram ljudi, kad si mi draga.  
— Zar ti nije pravo, što te volim?  
— E, nije tako...  
— Da, kako?  
— Ma onako, kako smo se i prije volili.  
— Zar gledali?  
Tude se primakošte Pavlovićevu kući, i na rastanku Dako dohvaci:  
— Pa, kako te volja, Boža.  
— Ono, rekla sam ti.  
— S Bogom Boža!  
— Bog!  
I nakon toliko vremena Dako zavijedi putem.  
(Nastaviti će se).

**Rekonstrukcija ministarstva.** Ako u jesen dodje do rekonstrukcije ministarstva, kako se sigurno drži, za ministra Irgovine mjesto Piedlera, imao bi biti imenovan Glombinski.

**Pobuna u turskoj vojski.** U turskoj vojski pobuna se sve više siri. Oficir, koji su dezerterizali iz Pozne, pristaže mlađoturske stranke, traže da se dade ustav. Vlada je zajamčila trojici od pobeglih oficira generalnog Slaba, da će biti promaknuti, ako se vrate. Oni su odbili ponudu. U Saloniku morali su biti pušteni na slobodu upršeni oficir radi prijetnja vojske starješinama.

## Iz hrvatskih zemalja.

**Pitanje ustrojenja novih škola u Puli.** Dne 12. o. mj. obdržavao se je u Puli dogovor za ustrojenje novih škola. Prisutstvovao je četvrt hrvatski i u običe slavenske inteligencije. Posle nego su se izrekli razni govorovi prihvjetača: jednoglasno slijedeća rezolucija: Hrvatski i u običe slavenski gradjani Pule, sakupljeni dne 12. srpnja 1908. na pogovoru o školskom pitanju na puljsku občinu; čuvi razne govornike o stanju školstva u Puli i okolicu, zgrajaju se nad postupkom dozvanih oblasti u pogledu otvorenja hrvatskih pučkih škola u ovome gradu te nad posvemašnjim nemarom istih prama školskim potrebama hrvatskoga i u običe slavenskoga gradjanstva; pritužuje se proti tonu, da se od strane vlade otvaraju i uzdržavaju samo njemačke, a od strane občinske i pokrajinske vlasti samo talijanske škole, za koje jedne i druge moraju plaćati takodjer Staveni; zahtijevaju da pozvane oblasti pristupe bezdvojčiću k otvorenju hrvatskih škola u ovoj gradskoj občini i to: 1. dviju šestozarednih mužkih i dviju takvih ženskih pučkih škola; 2. gradjanske škole za ženske; 3. obrne škole; 4. škole za poljopravlje, osobito vrtlarstvo i vinogradarstvo — to sve u gradu; 5. pučke škole u Jadranskoj i pučke škole u Vinkuranu; prosuđuju najodrešitiće proti otvaranju budu kakve nove talijanske i njemačke škole, dok ne bude udovjedeno gorinju zahtijevima Slavena.

**Historijski barjak hrvatskih vojnika.** Zagrebački arheološki muzej primio je iz Beča restauriran najstariji barjak hrvatskih banskih pukovnija. U župnoj crkvi u Petrinji našli su ostatak strog jednog barjaka. Bile su to dve veće i nekoliko manjih krpa bez određenog oblika, te su postane u naš arheološki muzej. Prof. Brusninić razabrao je, da su to ostatci vojničkog barjaka II. banske pukovnije u Petrinji, da je taj barjak dar tadašnjeg vlastnika pukovnije bana Bathyaný-a, te da je blagoslovljen 1750., dakle u vremje Marije Terezije.

**Rauchova osveta.** Da se osveti Karlovčanima na dočeku što mu ga pribredje, naredio je barun Rauch da se obustavi obdržavanje sajmova sa marvom u gradu Karlovče.

**Razpust gradskog zastupstva u Osiku?** Po jednom vjeti bečke "Zeit", gradsko zastupstvo u Osiku bit će razpušteno radi prosjeva glasovanog u sjednici od petka proti Rauchovoj vlasti i velikom županu Rajačiću.

**Nesreća na Željeznicu.** Blizu Vranduka skočio je osobni vlak s tračnicom. Mnogo je osoba ranjeno. Iz Sarajeva je odmah odjurio pomoći vlak s liečnicima.

**Svršio Štrajk kod ug-hrvatskog parobrdu.** U utorku u večer završio je Štrajk kapetana i strojarja, zaposlenih kod ug-hrvatskog plovividbenog društva. Pošto se je vidjelo, da bi tjeranjem maka na konac u velike streljivo interesi i društva i Štrajka, prihvatilo se je intervenciju riečkog guvernera Nakó-a. Pristalo se na to, da se izabere jedan odbor, koji će pod predsjedanjem guvernera uzeti odmah u pretres zahtjeve kapetana i strojara. U tom poslu zastupani su: ug-hrv. plovividbeno društvo, kapetani i strojari, pomorska vlada, poslodavci, industrijalci i trgovci. Najdalje kroz 15 dana odbor ima da dade svoj pravorek. Štrajkašima je obećano, da će dobiti pobjoljšici i zajamčeno im je, da nijedan od pokretača ne će biti odpušten ili progoven. U utotak u večer parobrodi ug-hrv. plovividbenog društva preuzeće redovito putovanja.

**Društvo „Jadran“** za mornare i radnike u Trstu kani izdati shodni koledar za god. 1909. Ljepa namisao!

## Pokrajinske vesti.

**Izbori za sabor u Zadru.** Skoro je prošao mjesec dana odkad je minulo sedmogodište saborskog djelovanja, pak je začudno što proti postojćem običaju još nije izdata nadređa gledje priprava za nove izbore. Izgleda sad kao da će se obistiniti glasina, što je kolata otrag mjeseci, da će se izbore provesi tek u prosincu i da će sabor biti sazvan tek na početak nastajne godine. Inače kod nas o tome svak muči; nikomu se ne žuri: vladi ne,

jer bi radije bez sabora; narodu ne, jer se izbori imaju provesti po nepravednom, iznemoglim izbornom redu.

**Pišu nam iz Splita:** Kako je javnosti poznato Spiličanima nisu dopuštili, da uđu u drštvo „Dalmatia“, jer da bi hrvatski kapital bio nadmašio tuđi i prema tonu da bi hrvatski upliv bio odlučan u družtvu. Nego, rek bi, odaši da je nastala pogibelj za druživo „Dalmatia“ od novog domaćeg parobroda, družtva, da se je promienio taklikom. Odlučilo se, da u druživo udje prije svega Loyd, a po tom slobodno i Spiličanima, da se priključe. Predsjednikom bit će g. Cimadori, a tajnikom g. Filippi. Oni će imati sve u rukama, a kako su oni prema nama razpoloženi, o tom ne treba da se govori. Uz talijanski i njemački bit će na etiketama i hrvatski jezik, a možda budu i svi ostali jezici. Cimadori i Filippi uređovali će ne samo onako kako osjećaju, nego i onako kako samo znaju, a to sigurno ne može da bude hrvatski. Ulazkom Lloyd hrvatski kapital, odnosno upliv potisnut je u drugi red, a Spiličan dobij će mjesto u upravi, što znači mastnu placu, dočin će im se obećati i sjedište u Splitu, od čega, naravno, ne bude ništa, jer većina dioničara izjaviti će se proti tomu. I tako imat ćemo novu „spalatinadu“, po kojoj može da bude udovoljeno pojedincu, a izigrana naša obča stvar. To se dogadja, jer je našim ljudima do osobnog položaja, a za domaće interese, glavno je naći formulu, da se „prostota“ ne sjeti. To se i e bi dogodilo, da su se naši ljudi postavili odmah na pravo stavnosti te osnovali svoje domaće društvo, jer osim vlade i par kapitalista sa nekoliko starih „karavela“, još su tu i naši trgovci i naši pomorci, koji udruženi mogu da vode na ovome mjestu glavnu i odlučnu riječ. — Ajmo da vidimo.

**Prava dalmatinska umjetnička izložba u Splitu** odgođena je da nekoliko dana, jer radi štrajka zidara ne će biti do 15. kolovoza gotove radnje u prostorijama „Hrvatskoga Doma“. Odbrza je nadalje prijavio za izložbu slikar Paško Vučelić slijedeće slike: 1. Magdalena (Svojina Narodnoga Muzeja u Beogradu). 2. Bella donna (Svojina Nar. Muzeja u Beogradu). 3. Kolo vještice. 4. Portret gospodje M. (Privatna svojina). 5. Jesen, golo. 6. Crnogorka. 7. U Koštinjaku. 8. Vinča. 9. Portret gospodje G. (Prv. svojina).

**Iz Sinja** primamo: Pred neodoljivim dojamom čovjekoljubija narinje se pera, da se prednepristrani sud javnog mnenja iznesi pitanje o našoj takozvanoj „Braňaškoj Paškuli“.

Odveću se ne radi o kakovom neznanom predmetu, već o prostoriji u obsegu od 25578 metara, do sada u cijelini pripuštenoj putopasici, a na kojoj, kad bi se zabranili travu i pod kosu stavlja — ukosilo bi se svake godine najmanje 1000 vozova dobre vrsti siena, što bi iznasađalo godišnji čisti prihod od 150.000 K popriječno.

Odmoran Braňaš svojata neograničeno pravo vlastničta kosanice u govoru, koja je dobrim dijelom položena u njihovu odutu, a jednim dijelom u selu Glavicam; dok nekoliko pogrančnih vileta poduzi njihovo pravo služnosti pašom ili udioništovanjem pri kositbi.

U prvom redu bilo je pozvano občinsko veće za odluku o predmetu (§ 33. Obč. Pr.) kad je jednom ovo pitanje bilo na dnevnom redu; ali na žalost ova se sjednica veća nije obdržavala zbog nepristupa opozicije, koja je sačinjavala većinu; dočim znali su prisustvovati vileni i njihovim učestvovanjem omogućiti drugom kruhu glasovanje i uzakonjenju zaključka o povlašćici poreza; pak i onome kad su zajedno sa jednim dijelom tog krita naimenovani liečnicaprvenca po odredbi seračeva Kotaraša?

U pitanju ovako zamašio narodnog interesa može biti izgovora samo u gospodskoj stranci, jer se sa zaboranom kose njihovi interesi, u koliko bi znatno pala cena njihovim spahiličkim livadama, te ne bi mogli skupo prodavati svoje sieno.

Sada, kad je narod zagrizao u pravdu, iztruo se (do sada preko 10.000 K), izkravio, s i pretupro nenadoknadnu štetu — počeće oba krla gospodarske stranke roniti kokodrilske suze i tražiti potutkače, kao da se u njihovim redovima ne nalaze! Ali, gospodo, prozivno je vaše narančanje, kao i težnja: da se u uglađenjiju formi produži težačko robstvo.

Svaka sila za vremena!

**Dar jubilarcu.** G. Vladimirović Simiću, prigodom marnog prisjedničkog rada na zem. odboru, liečnici i lejkarnici, namješteni na pokrajinskim bolnicama, prikazaše lepi dar na usponumu.

**Novi predsjednik pomorske vlade.** Pošto je plemić Ebner zatražio mirovinu, predstoji imenovanje ministarskog savjetnika Dra. Deleža za predsjednika pomorske vlade u Trstu. Gospodin Delež rodom je Slovenac, proživio je više godina na Primorju i govorio dobro i slovenski i hrvatski.

**Ne selite!** Gosp. Juro Šurjak iz Dubrovnika piše iz Kalifornije „Nar. Listu“: Molim vas, obzmanite moje zemljake, da im je bolje do-movini travu jesti, nego li seliti amo. Danas je ovđe na hiljadu vojske bez rada, te skapa od glada. A ipak sve to više dolaze iz starog kraja, dolaze bez novaca, bez poznavanja jezika, pa stradaju i prokljinju dane i godine i milio maternina. A tko je tonu krit? Ja to vidim u ovom malom mjestu Fresnu, gdje je puno naših zemljaka.

## Iz grada i okolice.

**O. Jerko Golubović.** Jučer je stigao u Šibenik O. J. Golubović, uvaženi povjesničar i urednik smotre „Archivum historicum Franciscanum“. Zadržali će se nekoliko dana sabiru po arhivima spomenike za ovu smotru i za svoje monumentalno djelo „Biblioteca bio-bibliografica“. Rođej je već izasao prvi svezak 1906. i pribavio pismu toliki ugled po celoj Europi. Odlučno učenjaku i dičnemu sinu hrvatske Atene želim najbolji uspjeh.

**Na prolazku u Kninu** bio je ovđe sinoć c. k. namještajni podpredsjednik Tončić. Njegovo putovanje bez sumnje je u svezi s demonstracijom proti Rauchu.

**Neki smutljivi** pozivaju s letacima, koje diele po gradu, radnike i težake na neki sastank za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

**„Ubožki Dom“.** Primamo i rado objelodanjujemo slijedeći izraz dohodaka i izdataka, što je imao „Ubožki Dom“ kroz minuto godište, i svraćamo na nj pažnju način na koji su nastanak za ustrojenje nekakvog radničkog društva. Mi u Šibeniku imamo već dobro organiziran „Radničku Zadrugu“, koja se briga za radnike i težake. Po tom suvišno je svako novo društvo, pogotovo pak onakovo, koje se nečini demokrati pokreće.

## PODRUŽNICA HRVATSKE VJERESIJSKE BANKE - ŠIBENIK.

### BANKOVNI ODJEL

prima utočke na knjižice u konto korenitu u ček prometu; ekskomptuje mjenice, finansira trgovske poslove, obavlja inkaso, poštovuje i upravlja vrednostne. Devize se preuzimaju najkvalitetnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstvu obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

### Dionička glavnica

**K. 1.000.000**

Pričuvna zaklada 100.000

Centralna Dubrovnik -

- Podružnica u Splitu i Zadru.

Priskrbljive zajmove uz amortizaciju kotarima, općinama, i javnim korporacijama.

### MJENJAČNICA

kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, sreće, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod žđirbanja. Revizija srećaka i vrednostnih papira bezplatno. Unovčenje kupo i bez odbitka.

### ZALAGAONICA

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, dragi kamenje itd. uz najkvalitetnije uvjete.

### • Banca Commerciale Triestina •

prima:

Uložke u krunam uz uložničke Listove; sa odkazom od 5 dana uz  $2\frac{3}{4}\%$ .

" " 15 "  $3\frac{1}{2}\%$ .

" " 30 "  $4\frac{1}{4}\%$ .

Uložke u zlatnim Napoleonima ili engl. funtim. (sterlinam) uz uložničke Listove:

sa odkazom od 15 dana uz  $2\frac{1}{2}\%$ .

" " 30 "  $2\frac{1}{2}\%$ .

" " 3 mjes.  $3\frac{1}{2}\%$ .

NB. Za uložne listove sada u toku, nov kamatnik ulazi u krijept 15.0 Novembra i 10.0 Decembra o. g.; izdaja blagajnicka doznačnice na donositoča sa šakadencem od 1 mjeseca uz kamatnik od  $1\frac{1}{2}\%$ .

Banko-Žiro i Tekući račun. Valuta od dana uloženja, uz kamatnik koji će se ustanoviti; obavlja inkasso mještinskih računa, mjenica, glasenih na Trst, Beč, Budimpeštu, Prag i druge glavne gradove Monarhije, te plaća domicile svojih korenista bez ikakvog troška.

Izdaje uložne knjižice na stednju uz dobit od  $3\frac{1}{2}\%$ .

Olvara tekuće račune u raznim vrednotama. Inkassi: Obavlja ušteđivanje mjenica na sva mjesto inostranstva, odrezački i izžidrebani vrednostnih papira uz umjerene uvjete.

Izdaje svojim korenistima doznačnice na Beč, Aussig, Bielitz, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Černovicu, Eger, Rieku, Friedek, Gablonz, Goricu, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Lavov, Linz, Olomouc, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solinograd (Salzburg), palit, Peplitz, Troppau, Wamsdorf, Bucko-Novojenje i druge gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na inozemstvo po najboljem dnevnom tečaju.

Izdaje Kreditne listove na sva mesta Monarhije i inozemstva.

Bavi se kupnjom uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Pariz, Hamburg, itd. itd. uz umjereni kamatnik.

Daje predajne na vrednostne papiere, robu, warrants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamčenje za carhe skladista Kontiranija (Confrirings-Lager).

Preuzimaju u pohranu i upravljanje:

U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garantiju proti kojoj mu dragi pogibiji provale i varatre u kojoj je posveten osobiti nadzor sa strane bankovnih organa, primaju u pohranu vrednostne papiere, zlato, srebro i dragocjenosti, uz povoljne uvjete, te se na zahtjev preuzima i upravljanje istih.

Osiguraje vrlo dote proti gubitcima žđirbanja.

Banca Commerciale Triestina.

## Hrvatska Tiskara ŠIBENIK.

Izradjuje svakovrstne radnje, kao: Knjige i brošure, sve vrste tiskanica za občinske, župne i druge uredne, seoske blagajne, odvjetnike, trgovce itd. te moderne posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive na zabavu, plesne redove itd.

Drži u zalihi sve vrste občinskih, župnih i drugih raznih tiskanica.

**Solidna izradba. Umjerene cene.**

**Naručbe obavljaju se  
brzo i točno po zahtjevu.**

### JADRANSKA BANKA U TRSTU

Bankovne prostorije u ulici Cassa di risparmio, Br. 5.  
Vlastita zgrada.

Obavlja sve bankovne i mjenične poslove: ekskomptuje mjenice, daje predajne na vrednostne papire, kao i na robu ležeću u javnim skladistima.

Kupuje i prodaje vrednostne papire, svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebrni novac, te banknote i ugovore knopne i izžidrebane papire uz najpovoljnije uvjete.

Izdaje dozake na sva glavnija tržista monarhije i inozemstva, te olvara vjerojatne izvrpe (dokumente) ukrčavanja.

Prima novac na stedioničke knjižice u tečku i giro račun.

Obavlja sve burzovne naloge najbrže i najsvajestnije uz vrlo umjerene uvjete.

Posreduje i konvertira hipoteku kod prvih hipotekarnih zavoda uz najniže uvjete.

### Vinko Majdić

valjni mlin u KRAJNU

proizvaja najbolje vrste pišenje-  
nog brašna i brašna za krmad  
uz najniže cene.

Najveća produktivnost -  
4-5 toni.

Izravni zastupatelji za Dalmaciju i  
Hosnu-Hercegovinu, izuzev Sarajeva i  
Boku Kotorsku: Babić & Klein  
Zadar.

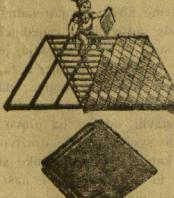
Zastupatelji za Boku Kotorsk: Ra-  
doslav G. Žutkić, Kotor.

Zastupatelji za okrugaj Puš: Lacko  
Križ, Puli.

Zastupatelji za okrugaj Trst: Aleks.  
Rupnicki i dr., Trst, via sguero

novo broj II. 52-8

### VJEĆNI KROV „DINARKA“

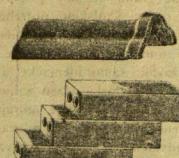


## Josip Lovrić pok. Nikole KNIN.

### PRVA

### DALMATINSKA TVORNICA

CIMENT-PLOČA, CRIPEA, CI-  
GLE, STUPOVA OD ARMIRA-  
NOG BETONA ZA OGRADE I  
VINOGRADE, KAO ŠTO I SVIH  
OSTALIH PROIZVODA OD CE-  
MENTA, BETONA I ARMIRA-  
NOG BETONA



## CROATIA

### OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.

UTEMELJENA GODINE 1884.

CENTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislaviceva ulica br. 2.

PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTUPSTVA: Osiek, Sarajevo, Siplet i Trst.

Ova zadružna stola pod okriljem i nadzrom občine slobodnog i kr. glavnog grada Zagreba, te prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:

#### I. Na ljudski život:

- osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti;
- osiguranje mirazra;
- osiguranje životnih renta.
- Osiguranja mirovinu, nemoćinu, udovinu i odgojinu sa i bez liečničke preglede.
- Pučka osiguranja na male glavnice bez liečničke preglede.

#### II. Protiv štete od požara:

- Osiguranja zadružna (kuća, gospodarski zgradu, tvornica).
- Osiguranja pokretnina (pokućstva, dučanske robe, gospodarski strojevi, blaga i t. d.).
- Osiguranja poljskih plodina (žita, siana i t. d.).

#### III. Osiguranja staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi: K 1,410,816,28

Od tega jamčene zaklade: K 1,000,000,00

Godišnji prihod premije s pristojbama preko: K 820,000,00

Izplaćeni odšteti: K 2,619,582,36

Za Dalmaciju pobliže obavijesti daje: Glavno povjereništvo i nadzorništvo „Croatia“ u Sipletu.

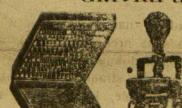
Poslovnicu u Sipletu, ulica Do Sud-br. 356.

PUTNICI PRIMAJU SE UZ POVOLJNE UVJETE.

## Oglašujte u „Hrv. Rieči“!

### KNJIŽARA I PAPIRNICA IVANA GRIMANI-A

Glavna ulica - ŠIBENIK - Glavna ulica



preporuča svoj veliki izbor ljepljih

HRVATSKIH, TALIJANSKIH,

NJMJEĆAKIH I FRANCUSKIH

KNJIGA,

romana, slovnicu, riečnika,

onda pisacih sprava, trgovackih

knjiga, uredovog papira,

elegantnih listova za pismo,

razglednica i t. d.

Prima pretplate na sve

hrvatske i strane časopise

uz originalnu cenu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zaliha svakovrstnih

toplomjera, zwieker-naočalna

od najbolje vrsti i leča u svim gradacijama.

YANJSKE NARUČBE OBAVLJE KRETOM POŠTE.

